

Advies nr. 27/2018 van 21 maart 2018

Betreft: Ontwerp van Koninklijk Besluit *tot vaststelling van de plaatsen waar de verantwoordelijke voor de verwerking zijn bewakingscamera's kan richten op de perimeter rechtstreeks rond de plaats, de beelden van de bewakingscamera's gedurende drie maanden kan bewaren en toegang kan geven tot de beelden van de politiediensten in real time* (CO-A-2018-008)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna "de Commissie");

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Minister van Veiligheid en van Binnenlandse Zaken, ontvangen op 25 januari 2018;

Gelet op het verslag van de rapporteur, de heer Frank Schuermans;

Brengt op 21 maart 2018 het volgend advies uit:

VOORAFGAANDE OPMERKING

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens werd uitgevaardigd: de algemene Verordening betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en de Richtlijn voor Politie en Justitie. Deze teksten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016^[1].

De verordening, meestal AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, en gedurende de termijn van twee jaar voor de tenuitvoerlegging, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze teksten te anticiperen. En het is in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) om hier rekening mee te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

I. ONDERWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De heer Jan Jambon, Vice-eersteminister en Minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken (hierna "de aanvrager"), heeft op 25 januari 2018 aan de Commissie gevraagd om een advies te verstrekken over een ontwerp van Koninklijk Besluit *tot vaststelling van de plaatsen waar de*

---

^[1] Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)

Richtlijn (EU) van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

verantwoordelijke voor de verwerking zijn bewakingscamera's kan richten op de perimeter rechtstreeks rond de plaats, de beelden van de bewakingscamera's gedurende drie maanden kan bewaren en toegang kan geven tot de beelden van de politiediensten in real time (hierna "het ontwerp-KB").

2. Het ontwerp-KB beoogt uitvoering te geven aan sommige bepalingen uit het wetsontwerp *tot wijziging van de wet op het politieambt om het gebruik van camera's door de politiediensten te regelen, en tot wijziging van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten en van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid* (hierna "het wetsontwerp"). Het wetsontwerp heeft betrekking op cameragebruik door politiediensten en gewoon cameragebruik en het werd recent aangenomen in de Kamer (DOC 54-2855/001)¹. In de redactiefase verleende de Commissie reeds drie adviezen op het wetsontwerp: nr 15/2016², nr. 50/2016³ en nr. 53/2017⁴.

3. Het ontwerp-KB heeft tot doel om de specifieke plaatsen – die gekenmerkt worden door een bijzonder veiligheidsrisico – te bepalen waar de verantwoordelijke voor de verwerking

- a. zijn bewakingscamera's kan richten op de "perimeter rechtstreeks rond de plaats". Op die aangeduide plaatsen geldt dus een uitzonderingsregel op het principe dat de verwerkingsverantwoordelijke de camera niet mag richten op een plaats waarvoor hij niet zelf de gegevens verwerkt⁵;
- b. de beelden van de bewakingscamera's uitzonderlijk gedurende drie maanden mag bewaren, in plaats van gedurende de gebruikelijke termijn van één maand⁶;
- c. aan de politiediensten in *real time* toegang kan geven tot de beelden⁷.

---

¹ <http://www.lachambre.be/flwb/pdf/54/2855/54K2855001.pdf>

² https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_15_2016_9.pdf

³ https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_50_2016_0.pdf

⁴ https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/advies_53_2017.pdf

⁵ Cf. bv het door het wetsontwerp ontworpen artikel 8/2, §1, van de wet van 21 maart 2007 *tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's* (hierna "de Camerawet"): "*Met betrekking tot de voor het publiek toegankelijke en niet voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen, kan de (...) verantwoordelijke voor de verwerking beslissen om de bewakingscamera's of camera's te richten op de perimeter rechtstreeks rond de plaats, op de door de Koning bepaalde plaatsen, bij koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad (...)*".

⁶ Cf. bv het door het wetsontwerp ontworpen artikel 7, § 3, derde lid, van de Camerawet: "*(...) Deze termijn wordt verlengd naar drie maanden voor de plaatsen die, door hun aard, een bijzonder veiligheidsrisico inhouden, bepaald door de Koning bij koninklijk besluit, vastgesteld na overleg in de Ministerraad (...)*".

⁷ Cf. bv het door het wetsontwerp ontworpen artikel 9, derde lid, 3°, a) van de Camerawet: "*(...) de verantwoordelijke voor de verwerking (...) kan [de beelden] (...) overdragen in real time aan de politiediensten voor de beveiliging van door de Koning bepaalde plaatsen, bij koninklijk besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad (...)*".

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

4. Artikel 1 van het ontwerp-KB voorziet in een opsomming van plaatsen waar een “perimeter” rond deze plaats mag gefilmd worden. Deze lijst is overigens identiek aan de lijst met plaatsen waar een uitzonderlijke bewaartermijn van drie maanden geldt (artikel 2 van het ontwerp-KB) en waarvoor een overdracht in *real time* van de beelden aan de politiediensten mogelijk is (artikel 3 van het ontwerp-KB).

5. In haar advies nr. 53/2017⁸ toonde de Commissie zich reeds bezorgd over de in het wetsontwerp voorgestelde uitzondering op het bestaande principe dat een verantwoordelijke voor de verwerking zijn camera in principe enkel mag richten op plaatsen waarvoor hij zelf verantwoordelijk is. Het wetsontwerp stipuleerde immers dat een verantwoordelijke ook een “perimeter” rechtstreeks rond de door de Koning bepaalde besloten plaatsen (die al dan niet publiek toegankelijk zijn) mocht filmen. De Commissie pleitte er toen al voor om het aantal plaatsen waar ook de perimeter rond de plaats zou mogen gefilmd worden, zo beperkt mogelijk te houden.

6. Het ontwerp-KB heeft de verdienste dat het een limitatieve lijst van plaatsen bevat waarvoor de drie uitzonderingsregels – te weten de perimeter mogen filmen, beelden drie maanden mogen bewaren en beelden in *real time* kunnen overdragen aan de politiediensten (cf. supra randnummer 3) – gelden. Hoewel het voor de meeste van de opgesomde plaatsen duidelijk, logisch en legitiem lijkt dat er een bijzonder veiligheidsrisico aan verbonden wordt, adviseert de Commissie toch om de volgende twee plaatsen beter te omschrijven (naar analogie met artikel 1, 7°, van het ontwerp-KB waarin de havens een meer uitgewerkte juridische definitie krijgen⁹), teneinde rechtsonzekerheid te vermijden¹⁰:

- a. “*de stations*”: betreft het enkel treinstations of bv. ook metro –of busstations?
- b. “*de penitentiaire inrichtingen*”: worden bv. ook jeugdinstituten of instellingen waarin geïnterneerden zijn opgenomen geïnterneerden?
- c. “*de luchthavens*”: worden bv. ook kleinere luchthavens geïnterneerden waar enkel helikopters en/of ULM-vliegtuigjes gebruikt worden?

---

⁸ Randnummer 27.

⁹ “*de havenfaciliteiten bedoeld in artikel 5, 6° en 7°, van de wet van 5 februari 2007 betreffende de maritieme beveiliging*”

¹⁰ De Commissie stelt overigens vast dat de bewoordingen van artikel 1 van het ontwerp-KB geïnspireerd zijn op artikel 137 van de wet van 2 oktober 2017 *tot regeling van de private en bijzondere veiligheid* (hierna “de wet van 2 oktober 2017”). Zoals de Commissie al eerder heeft opgemerkt, werd haar advies betreffende deze hervormde wet niet gevraagd (cf. randnummer 24 van advies nr. 53/2017).

7. Daarnaast heeft de Commissie ernstige bedenkingen bij de volgende plaats die in artikel 1, 9° van het ontwerp-KB is opgenomen en waarvoor aldus eveneens de hoger geschetste uitzonderingsregels (cf. supra randnummer 3) gelden: *“de andere plaatsen bepaald door de Koning overeenkomstig artikel 138 van de wet van 2 oktober 2017 tot regeling van de private en bijzondere veiligheid.”* Artikel 138 van de wet van 2 oktober 2017 voorziet in een delegatie aan de Koning om te bepalen in welke niet-publiek toegankelijke plaatsen bewakingsagenten *“in overeenstemming met wat voorzien is in de camerawet”* mobiele bewakingscamera’s kunnen inzetten. Aangezien er voor de wet van 2 oktober 2017 in dit verband nog geen uitvoeringsbesluit genomen werd, is het voor de Commissie onmogelijk om in te schatten over welke concrete plaatsen het hier juist gaat. De Commissie verzoekt dan ook om artikel 1, 9°, van het ontwerp-KB te schrappen en om de lijst met plaatsen in artikel 1 van het ontwerp-KB desgevallend – mocht dat noodzakelijk zijn – uit te breiden wanneer het uitvoeringsbesluit bij de wet van 2 oktober 2017 effectief genomen is. Een dergelijke aanpak zou de leesbaarheid en de rechtszekerheid ten goede komen.

8. De Commissie verzoekt tot slot ook om haar elke eventuele latere uitbreiding van de lijst van plaatsen bedoeld in artikel 1 van het ontwerp-KB ter advies voor te leggen.

OM DEZE REDENEN

Verleent de Commissie

- een **ongunstig advies** op artikel 1, 9° van het ontwerp-KB;
- een **gunstig advies** op de andere bepalingen van het ontwerp-KB, op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met bovenstaande opmerkingen.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere